

Årsplan

Arena 10 er delt opp i tre deler basert på de tverrfaglige temaene og har følgende titler:

Del 1: **Individ og samfunn** kapittel 1–2

Del 2: **Demokrati og deltakelse** kapittel 3–6

Del 3: **En bærekraftig verden** kapittel 7–9

Merk at *Arena 10* har færre kapitler enn 8 og 9, men til gjengjeld er de lengre.

Denne årsplanen følger boka kronologisk.

I boka innledes hvert kapittel med læringsmål som er laget med utgangspunkt i kjerneelementene i læreplanen. I denne årsplanen har vi trukket fram det **kjerneelementet og kompetansemålet** som er lagt til grunn for hvert enkelt kapittel, men ofte har kapitlene relevans for flere av kjerneelementene og overlapper i kompetansemål. Kjerneelementene Undring og utforskning og Samfunnskritisk tenking og sammenheng er gjennomgående innhold uavhengig av tema, og derfor er de ikke nevnt spesifikt i årsplanen. Vi anbefaler å bruke kapittel 1 fra *Arena 8* om kildekritikk som verktøy gjennom hele året, og vektlegge bruk av samfunnsfaglige metoder i undervisningen.

I kolonnen **vurdering** har vi gitt forslag til muntlige, skriftlige, praktiske og digitale vurderingssituasjoner. Læreboka har flere oppgaver som kan brukes til vurdering. Kapittelprøvene har vurderingsskjema og du finner dem på lærersidene til *Arena 8–10 digital* på Aunivers.no. På Aunivers.no finner du også **tverrfaglige opplegg**. Kolonnen **aktuelt** inneholder dagsaktuelle saker som kan snakkes om eller jobbes med i klassen. Årsplanen dekker 35 av skoleårets uker i tilfelle behov for justering og bortfall av Undervisning.

Tid	Aktuelt	Kjerneelement og kompetansemål	Kapittel	Vurdering
4 uker Aug–sept	Internasjonal dag til minne om ofrene for terrorisme 21.8	Identitetsutvikling og fellesskap Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt.	1. Kriminalitet – på kant med loven	Kapittelprøve Diskuter-oppgaven på s. 18 kan brukes som vurdering enten som fagsamtale eller som drøftende artikkel.
4 uker Sept – okt	Internasjonal dag for demokrati 15.9 Kunngjøring Nobels fredspris Verdensdagen for psykisk helse 10.10 Verdens matvaredag 16.10	Identitetsutvikling og fellesskap Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald. Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten.	2. Mangfold – å leve sammen	Kapittelprøve Vurdering fagsamtale Utforsk-oppgave på s. 52 kan brukes som vurdering.
7 uker Okt, nov, des	FN-dagen 24.10 Berlinmurens fall 9.11 Menneskerettighetsdagen 10.12	Demokratiforståing og deltaking Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast. Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.	3. Folkemord og terrorisme – hvordan kan det skje? 4. Utøya – den hjerteformede øya	Utforsk-oppgaven om folkemord og utforsk-oppgaven på s. 78 kan brukes som vurdering Utforsk-oppgave 8 på s. 99 kan brukes som vurdering. Elevene kan velge om de vil lage en presentasjon eller skrive en artikkel. Balansen mellom historie, læring om

	Utdeling av Nobels fredspris 10.12	<p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p>		<p>demokrati, minner og spor etter terror, kan danne kjernen i vurderingen.</p> <p>Kapittelprøver</p>
<p>7 uker</p> <p>Jan – feb</p>	<p>Den internasjonale Holocaustdagen 27.1</p> <p>Samenes nasjonaldag 6.2</p> <p>Verdens dag for sosial rettferdighet 20.2</p>	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.</p> <p>Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p>	<p>5. Den kalde krigen – øst mot vest</p> <p>6. Midtøsten – konflikter med lange røtter</p>	<p>Oppgave 4 side 119 egner seg som vurdering.</p> <p>Kapittelprøver</p> <p>Elevene kan – individuelt eller i grupper – ta for seg én av konfliktene under den kalde krigen eller en av konfliktene i Midtøsten og lage en muntlig presentasjon der de analyserer konflikten: Hva var bakgrunnen? Hvem var partene? Hvilke andre aktører blandet seg inn i konflikten, og hva ble resultatet?</p>
<p>4 uker</p> <p>Mars</p>	<p>Kvinnedagen 8.3</p> <p>Verdens vanndag 22.3</p>	<p>Berekraftige samfunn</p> <p>Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levkår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag</p>	<p>7. Verdens befolkning – demografi og migrasjon</p>	<p>Oppgave 2 og 5 på oppgavesidene bakerst i kapitlet kan egne seg som vurdering av dette kapitlet.</p>

	Earth hour	Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur		Kapittelprøve
9 uker April – mai	Invasjonen av Norge 9.4 Arbeidernes dag 1.5 Frigjøringsdagen 8.5 Grunnlovs-dagen 17.5 Internasjonal dag for biologisk mangfold 22.5 Verdens miljødag 5.6	Berekraftige samfunn Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag. Beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og tiltak for meir berekraftige samfunn.	8. Bærekraftig ressursbruk i verden – utfordringer og muligheter 9. Klimaendringer – hva kan vi gjøre?	Oppgave 3, 4 og 5 på oppgavesidene bakerst i kapittelet kan egne seg som vurdering av kapittel 8. Oppgave 1 og 5 på oppgavesidene bakerst i kapittelet kan egne seg som vurdering av kapittel 9. Kapittelprøver